

מסכת יבמות דף נו.

- בענין קנין באחד מן הביאות גרועות הללו (שוגג, מזיד, אונס)....

מאי קנה?	
קנה לה לכל דבר, ואוכלת בתרומה מיד, אם כהן הוא, אפילו הלך למדינת הים ולא בא עליה ביאה גמורה	רב
לא קנה אלא לדברים האמורים בפרשת יבמין, דכתיב בה "יבמה יבא עליה" בין בשוגג בין במזיד בין באונס בין ברצון	שמואל

אוכלת בתרומה אם כהן הוא	ולפוטרה מן הייבום ****	לירש בנכסי אחיו **	ביאה גרועה
✓	✓	✓	רב
✗	✓	✓	שמואל
** דכתיב "יקום על שם אחיו"			
**** דאם מת, ולו בנים מאשה אחרת, מותרת לשוק, או אם הוציאה בגט, לא בעיא חליצה, או אם היתה לה צרה, נפטרה בביאתו של זו			

- לישנא קמא...

מן הנשואין **	מן האירוסין ****	נפלה לפניו....
אוכלת	אוכלת	רב
אוכלת	אינה אוכלת	שמואל
** היכא דנפלה לפניו מן הנשואין, שכבר היתה אוכלת בימי אחיו, וכשמת בטלה קנינו, פסקה מלאכול, דכ"ע לא פליגי דקניא לה הך ביאה גרועה להאכילה, דהא הות קאכלה מעיקרא		
**** היכא דנפלה לפניו מן האירוסין, רב אמר אוכלת, דהא רבי רחמנא ביאת שוגג כמזיד, ושמואל אמר, כי רבי רחמנא לאוקמיה במקום בעל, שאם היתה אוכלת בחייו, תאכל בשביל זה, אבל לאלומי מבעל, לא, דבחי הבעל לא היתה אוכלת, דאין האשה אוכלת בתרומה עד שתכנס לחופה, עכשיו נמי אינה אוכלת, וזה דוקא בביאה גרועה בלא דעת קנין, אבל בביאה גמורה, אשתו גמורה היא, ואוכלת אפילו לשמואל		

מסכת יבמות דף נו.

• לישנא קמא...

מנ הנשוואין	מנ האירוסין	נפלה לפניו....
אוכלת	אוכלת	רב
אוכלת	אינה אוכלת	שמואל

• ואזדא שמואל לטעמיה,

דאמר רב נחמן אמר שמואל, כל אשה שהבעל מאכיל (דהיינו בנישוואין), היבם מאכיל אפילו בביאה גרועה,
 וכל אשה שאין הבעל מאכיל (דהיינו באירוסין), אין היבם מאכיל בביאה גרועה

• מיתיבי....

ובזו יפה כח היבם מכח הבעל	מת חרש זה לאחר שכנסה, ונפלה לפני יבם חרש, אוכלת, דלא גרעה ביאת חרש מביאת שוגג וזנות ואונס שאין מתכוון לקנות, ורבייה רחמנא לגבי יבם	בת ישראל פקחת שנתארסה לכהן פקח, ולא הספיק לכונסה עד שנתחרש, אינה אוכלת, דגזרינן נשואי חרש אטו קידושי חרש	מיתיבי
ניחא, דלא גרעה ביאת חרש מביאת שוגג וזנות ואונס שאין מתכוון לקנות, ורבייה רחמנא לגבי יבם			בשלמא לרב
קשיא, דהא לא הוה אכלה מעיקרא, וקאכלה השתא?			אלא לשמואל
דאילו בעל חרש מעיקרא קודם שכנסה לא אוכלת, ואילו יבם חרש מעיקרא, אכלה	מת, ונפלה לפני יבם חרש, אוכלת, דהא אכלה מעיקרא	כנסה ואח"כ נתחרש, אוכלת	אמר לך שמואל, חסורי מחסרא והכי קתני

מסכת יבמות דף נו.

• לישנא קמא...

מנ הנשואין	מנ האירוסין	נפלה לפניו....
אוכלת	אוכלת	רב
אוכלת	אינה אוכלת	שמואל

• ואיכא דאמרי...

מנ הנשואין ****	מנ האירוסין **	נפלה לפניו....
אוכלת	אינה אוכלת	רב
אינה אוכלת	אינה אוכלת	שמואל
** היכא דנפלה לפניו מן האירוסין, לכ"ע לא אכלה בביאה גרועה, דהא לא אכלה בחיי הבעל		
**** היכא דנפלה לפניו מן הנשואין, רב אמר אוכלת, דהא אכלה מעיקרא, והשתא הדרא בהך ביאה, דהא רחמנא רבייה, ושמואל אמר, אינה אוכלת, כי רבי רחמנא ביאת שוגג כמזיד, לדברים האמורים בפרשה, אבל לכל מילי, לא		

• קושית הגמרא....

והאמר רב נחמן אמר שמואל, כל שהבעל מאכיל (דהיינו בנישואין), היבם מאכיל (וה"א אפילו בביאה גרועה) וכל שאין הבעל מאכיל (דהיינו באירוסין), אין היבם מאכיל בביאה גרועה, וא"כ משמע לשמואל שבנפלה לפניו מן הנשואין, היבם מאכיל אפילו בביאה גרועה?
תירוץ - אימא הכי, כל ביאה שהבעל מאכיל בה, כגון ביאת חופה, היבם מאכיל בה, וכל ביאה שאין הבעל מאכיל בה, כגון ביאה גרועה, אין היבם מאכיל בה

• מיתביב....

מיתביב	בת ישראל פקחת שנתארסה לכהן פקח, ולא הספיק לכונסה עד שנתחרש, אינה אוכלת, דגזרינן נשואי חרש אטו קידושי חרש	מת חרש זה לאחר שכנסה, ונפלה לפני יבם חרש, אוכלת, דלא גרעה ביאת חרש מביאת שוגג וזנות ואונס שאין מתכוון לקנות, ורבייה רחמנא לגבי יבם	ובזו יפה כח היבם מכח הבעל
בשלמא לרב, מתרץ... חסורי מחסרא והכי קתני	כנסה ואח"כ נתחרש, אוכלת	מת, ונפלה לפני יבם חרש, אוכלת, דהא אכלה מעיקרא	דאילו בעל חרש מעיקרא קודם שכנסה לא אוכלת, ואילו יבם חרש מעיקרא, אכלה
אלא לשמואל	קשיא, דהא לשמואל, אפילו האוכלת בחיי בעלה אינה אוכלת בשביל היבם בביאה גרועה, וא"כ קשיא דהא ביאת חרש כביאת שוגג ואונס היא, בלא כוונת קנין, ואפ"ה אוכלת, ושלא כשמואל? ונשאר הגמרא בקשיא על שמואל		

מסכת יבמות דף נו.

• תנו רבנן....

<p>מת הבן, והאב קיים, רבי נתן אומר, אוכלת בשביל בעלה, וחכמים אומרים אינה אוכלת</p>	<p>נולד לה בן, אוכלת בשביל בנה כדכתיב "ויליד ביתו הם יאכלו בלחמו" (לכ"ע, בין לחכמים בין לר' נתן)</p>	<p>בת ישראל פקחת שנתארסה לכהן פקח, ולא הספיק לכונסה עד שנתחרש, אינה אוכלת</p>	<p>תנו רבנן</p>
<p>מאי טעמא דרבי נתן?</p>			<p>קושית הגמ'</p>
<p>הואיל וכבר אכלה</p>			<p>רבה</p>
<p>אלא מעתה, בת ישראל שניסת לכהן ומת, תאכל, כיון שכבר אכלה, ואלא מאי דפקע קדושתיה מינה, א"כ ה"נ כשמת הבן, פקע קדושתיה מינה, ואמאי אוכלת?</p>			<p>קושית אביי</p>
<p>לעולם הבת ישראל פקחת אוכלת מיד, אליבא דרבי נתן, ואוכלת דקאמר רבי נתן, אכולה מילתא קאי, דלחכמים אינה אוכלת, דגזרינן נשואי חרש אטו קידושי חרש, אבל לר' נתן לא גזרינן *** , וא"כ אוכלת מיד מצד בעלה, ולכן אפילו לאחר שמת הבן אוכלת מצד בעלה שכבר חי, והא דתני נולד לה בן, אוכלת, משום רבנן, לאשמועינן היכא דנולד לה בן, מודים לר' נתן שאוכלת, והא דלא תני רבי נתן אומר אוכלת ברישא, משום דשביק להו לרבנן עד דמסיימי מילתייהו</p>			<p>רב יוסף</p>
<p>אי הכי דשביק להו לרבנן עד דמסיימי מילתייהו, ליתני מת הבן, אינה אוכלת, רבי נתן אומר אוכלת, ונשאר הגמרא בקשיא</p>			<p>קושית אביי</p>
<p>*** קסבר רבי נתן אם מקדש אשה כשהוא פקח, ונתחרש, נשואי חרש מאכילין בתרומה, דמדאורייתא משעת אירוסין אוכלת, דכתיב "וכהן כי יקנה נפש קנין כספו הוא יאכל בו" מיד, ורבנן הוא דגזרי עד שתכנס לחופה משום גזירה שמא ימוגו לה כוס בבית אביה ותשקה לאחיה ולאחותה, הלכך כיון דהאי בשעת קנין הוי בן דעת, והשתא הכניסה לחופה, וליכא למיגזר שמא תשקה לאחיה ולאחותה, אבל לא גזרינן נשואי חרש אטו קידושי חרש דלאו בר קנין הוא, ורבנן דאסרי גזרי נשואי חרש דהוי בן דעת בשעת קידושין אטו היכא דקדשה כשהוא חרש דקנינו לאו קנין</p>			

מסכת יבמות דף נו:

• רב ששת.... ותנא תונא....

<p>רב ששת - אשת ישראל שנאנסה, אע"פ שמותרת לבעלה, פסולה לכהונה, דאם מת בעלה, לא תנשא לכהן</p>	
<p>זה שמותרת לבעלה משום דכתיב "והיא לא נתפשה" אסורה, הא נתפשה, מותרת</p>	
<p>ותנא תונא - והביא ראיה לדבריו ממשנתינו, "וכן הבא על אחת מכל העריות האמורות בתורה או פסולות" מאי וכן? לאו אאונס ושווג דלעיל קאי, וקתני הבא על אחת מכל העריות פסלה לכהונה, ואשת איש בכלל עריות היא, ונמצא שאשת איש שנאנסה, אע"פ שמותרת לבעלה, אם מת בעלה, אסורה לכהן</p>	
<p>אינה ראיה, ד"וכן" הולך על העראה שנבעלה ברצון, ולא על אונס ושווג</p>	<p>קושית הגמ' - אינה מסתבר לומר וכן על העראה דמשמע שהעיקר לימוד ביבמה, וילפינן עריות מיבמה, דהא העיקר לימוד העראה בעריות כתיב?</p>
<p>גמרא - אלא "וכן" הולך על הביאה שלא כדרכה דיבמה, ועלה תני וכן הבא על אחת מכל העריות שלא כדרכה פסלה לכהונה משום זונה, ולעולם ברצון, וגמר "ביאה" "ביאה" מיבמה דיבמה קונה אותה בביאה שלא כדרכה כמו ביאה כדרכה, דכתיב "ולקחה" שלא כדרכה</p>	<p>קושית הגמרא - ליכא למימר הכי, דהא עיקר לימוד של ביאה שלא כדרכה נאמר בעריות דכתיב "משכבי אשה"?</p>
<p>גמרא - אלא "וכן" הולך על ביאה שלא כדרכה בחייבי לאוים דלא כתיב בהו "משכבי אשה", דפסלה לכהונה בביאה שלא כדרכה של חייבי לאוין</p>	
<p>וא"כ אינה ראיה לרב ששת, ד"וכן" הולך על ביאה שלא כדרכה ברצון דפסלה מן הכהונה, אבל אם היה שווג או אונס, י"ל כשם שמותרת לבעלה מותרת לכהונה</p>	

• אמר רבה....

איכא דאמרי	לישנא קמא	אשת כהן שנאנסה....
<p>לוקה משום טומאה אבל לא משום אונס, שבאונס לא קרינא ביה זונה</p>	<p>בעלה לוקה עליה משום טומאה ומשום זונה (אף משום זונה)</p>	<p>אמר רבה</p>
<p>"והיא לא נתפשה" אסורה, הא נתפשה, מותרת, ויש לך אחרת שאע"פ שנתפשה אסורה, ואיזו זו, זו אשת כהן, ולאו הבא מכלל עשה, עשה, וא"כ אמאי לוקה?</p>	<p>מתיב רבי זירא</p>	
<p>אחר שיש מיעוט באשת כהן דאינה נכללת בהיתר לבעלה כשנאנסה, אז אשת כהן כדקיימא קיימא באיסור לאו, ולכן לוקה</p>	<p>רבה</p>	

מסכת יבמות דף נו:

• משנה, גמרא - לישנא קמא ברש"י

נתארמלו או נתגרשו מן הכהנים הללו		אלמנה לכהן גדול, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט		תרומה
מן הנשואין ***	מן האירוסין ****	מן הנשואין ***	מן האירוסין	
לא יאכלו	יאכלו	לא יאכלו	לא יאכלו *	רבי מאיר (ת"ק)
לא יאכלו	יאכלו	לא יאכלו	יאכלו **	רבי אלעזר ור' שמעון

* רבי מאיר (ת"ק) - מן האירוסין לא יאכלו בתרומה, משעה שנתקדשו לאלו קדושי עבירה, נפסלה מלאכול בתרומה דבי נשא אם בת כהן היא, כיון דמשתמרת לביאה פסולה

** ר' אלעזר ור' שמעון מכשירין עד שתבעל לו ותעשה חללה,

כדכתיב "לא יחלל" שני חלולין, אחד לה ואחד לזרעה

*** מן הנשואין לכ"ע פסולות - דשוייה חללה בביאתו

**** נתארמלו או נתגרשו מן הכהנים הללו, מן האירוסין יאכלו,

דאפילו ר"מ (ת"ק) לא פסיל מן האירוסין אלא בחייהן, דמתשמרת לביאה פסולה, אבל מת בעלה, דעכשיו אינה משתמרת לביאה פסולה, אוכלת בתרומה דבי נשא

תניא אמר ר"מ, ק"ו, ומה קדושי רשות כגון ישראל שקידש בת כהן, שאין קידושיה עבירה,

אין מאכילין, דאין מניחין אותה לאכול מתרומה דבי נשא, דתנן לקמן האירוסין פוסלין,

קדושי עבירה כגון הכא באלמנה לכ"ג, או גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, לא כ"ש דאינה אוכלת בתרומה

אמרו לו רבי אלעזר ור' שמעון, אם אמרת בקידושי רשות שכן אין לו להאכיל במקום אחר אפילו נשאת,

ולכן אינה אוכלת בתרומה,

תאמר בקידושי עבירה שיש לו לכהן זה להאכיל במקום אחר בראויה לו,

וא"כ ה"נ אוכלת עד שנעשית חללה ממש

כתב רש"י על זה, "כך שמעתי, ולבי מגמגם...."

קושיא ראשונה של רש"י - אין זה לשון הש"ס, והכי איבעיא ליה למימר, ומה קידושי רשות פוסלין?

קושיא שניה של רש"י - מדקאמר ר' אושעיא פצוע דכא כהן שקידש בת ישראל באנו למחלוקת ר"מ ורבי אלעזר ור"ש,

ש"מ דפלוגתא דמתניתין לאו בבת כהן לחודה היא, דא"כ היכי מצי רבי אושעיא למימר לר"א ור"ש אכלה,

דלמא דוקא בבת כהן משום תרומה דבי נשא, אבל לא בבת ישראל!

מסכת יבמות דף נו:

• לשון אחר ברש"י, והוא עיקר

נתארמלו או נתגרשו מן הכהנים הללו		אלמנה לכהן גדול, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט		תרומה
מן הנשואין ***	מן האירוסין ****	מן הנשואין ***	מן האירוסין	
לא יאכלו	יאכלו	לא יאכלו	לא יאכלו *	רבי מאיר (ת"ק)
לא יאכלו	יאכלו	לא יאכלו	יאכלו **	רבי אלעזר ור' שמעון
<p>* רבי מאיר (ת"ק) - מן האירוסין לא יאכלו בתרומה, משעה שנתקדשו לאלו קדושי עבירה, נפסלה מלאכול בתרומה דבי נשא אם <u>בת כהן</u> היא, כיון דמשתמרת לביאה פסולה, וכן אם בת ישראל היא, ואליבא דמשנה ראשונה בכתובות, הגיע זמן ולא נישא, אוכלות משלו ואוכלות בתרומה, וקאמר ר"מ אלמנה לכ"ג, וגרושה וחלוצה לכהן הדיוט, אע"פ דקדושין קדושין, וקנין כספו היא, לא תאכל בתרומה כשאר ארוסות שאוכלות מן התורה, משום דמשתמרת לביאת עבירה</p> <hr/> <p>** ר' אלעזר ור' שמעון מכשירין עד שתבעל לו ותעשה חללה, דהרי כל זמן שלא בא עליה, לא נעשה חללה</p> <hr/> <p>*** מן הנשואין לכ"ע פסולות - דשויה חללה בביאתו</p> <hr/> <p>**** נתארמלו או נתגרשו מן הכהנים הללו, מן הארוסין כשרות, ומותרות לינשא לכהנים, אם נתאלמנו, וגבי גרושה, אם בת כהן היא, אוכלת בתרומה דבי נשא</p> <hr/> <p>תניא אמר ר"מ, ק"ו, ומה קדושי רשות כגון ישראל שקידש <u>בת ישראל</u>, שאין קידושיה עבירה, אין מאכילין, קדושי עבירה כגון הכא באלמנה לכ"ג, או גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, לא כ"ש דאינה אוכלת בתרומה</p> <hr/> <p>אמרו לו רבי אלעזר ור' שמעון, אם אמרת בקידושי רשות שכן אין לו להאכיל במקום אחר אפילו נשאת, ולכן אינה אוכלת בתרומה, תאמר בקידושי עבירה שיש לו לכהן זה להאכיל במקום אחר בראויה לו, וא"כ ה"נ אוכלת עד שנעשית חללה ממש</p>				

If you would like the shakla vetarya summaries emailed directly to you (before it is posted on the website), or to give feedback, please email blumenfeldyaakov@gmail.com.